

Jani Selin

18.03.2021

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Lausunto on valmisteltu Webropol-järjestelmässä

Viite: Lausuntopyyntöne 3.3.2021, VN/24501/2020-OKM-20

## Rahapelitoiminnan tuoton alenemisen vaikutuksia selvittäneen työryhmän ehdotukset

Opetus- ja kulttuuriministeriön asettama työryhmä on esittänyt vaihtoehtoja rahapelijärjestelmän kehittämiseksi tuotonjaon osalta. Nykyisin tuotonjako perustuu niin sanottuun korvamerkintään, jossa rahapeliottojen käyttötarkoitukset ja niiden osuudet tuotoista on määritelty arpajaislaissa. Työryhmän vaihtoehdot nykyjärjestelmälle ovat: tuottojen siirto yleiskatteelliseen budjettiin yhdellä kertaa ja kaikki korvamerkinnät poistuvat; kokonaisuusuudistus vuoder 2024 alusta, ja valmisteltu siirtyminen tulojen osalta yleiskatteellisuuteen ja menojen osalta kehysbudjettiin; osittaisuudistus, jossa vaiheittain osa menoista yleiskatteellisuuden piiriin ja osa jää korvamerkityiksi.

Työryhmän perusteellisessa raportissa tuodaan esiin se ongelma, että nykyinen rahapeliottojen korvamerkintä on omiaan vahvistamaan toimintaympäristöä, jossa monilla rahapeliottoja saavilla tahoilla on vahvat kannustimet tuottojen säilyttämiseen, mutta vähäiset kannustimet tukea rahapelihaittojen ehkäisemiseen ja vähentämiseen tähtääviä politiikkatoimia. **THL pitää tärkeänä tämän tutkimuskirjallisuudessa tunnistetun rakenteellisen ongelman korjaamista.**

Tutkimustieto osoittaa, että rahapelikulutus on Suomessa keskittynyt: noin 2,5 % pelaajista vastaa puolesta rahapeleihin hävitystä rahasummasta ja heistä suuri osa on kokenut vakaviakin rahapelihaittoja. Rahapelaaminen on myös regressiivistä eli pienituloiset häviävät tuloistaan suuremman osan rahapeleihin. Rahapeliottojen jakamisen nykymalli tukee tulonsiirtoa pelihaittoja kokevilta ja pienituloisilta muille väestöryhmille.

THL tiedostaa ratkaisuun liittyvät laajemmat yhteiskunnalliset ulottuvuudet ja pitää tärkeänä, että valtio tukee pysyvästi ja laaja-alaisesti kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytyksiä myös jatkossa. Mutta ei enää korvamerkityllä rahoituksella rahapeliottoista.

**THL tukee rahapeliottojen siirtämistä yleiskatteelliseen budjettiin ja toteaa siirrolla olevan tervehdyttävä vaikutus suomalaiseen rahapelipolitiikkaan.** Jos rahapeliottoista kiinnostuneiden toimijoiden määrä vähenee, parantuvat mahdollisuudet toteuttaa rahapelipolitiikkamme keskeisintä tavoitetta eli haittojen ehkäisyä ja vähentämistä. Yleiskatteellisuuteen siirtymisen riskinä THL pitää valtion fiskaalisen intressin lisääntymistä. Tämän riskin välttämiseksi THL pitää tärkeänä Veikkauksen omistajaohjauksen siirtämistä sosiaali- ja terveysministeriöön toisen valtion erityistehtäväyhtiö Alkon tavoin.

Pääjohtaja

  
Markku Tervahauta

Johtaja

  
Tiina Laatikainen